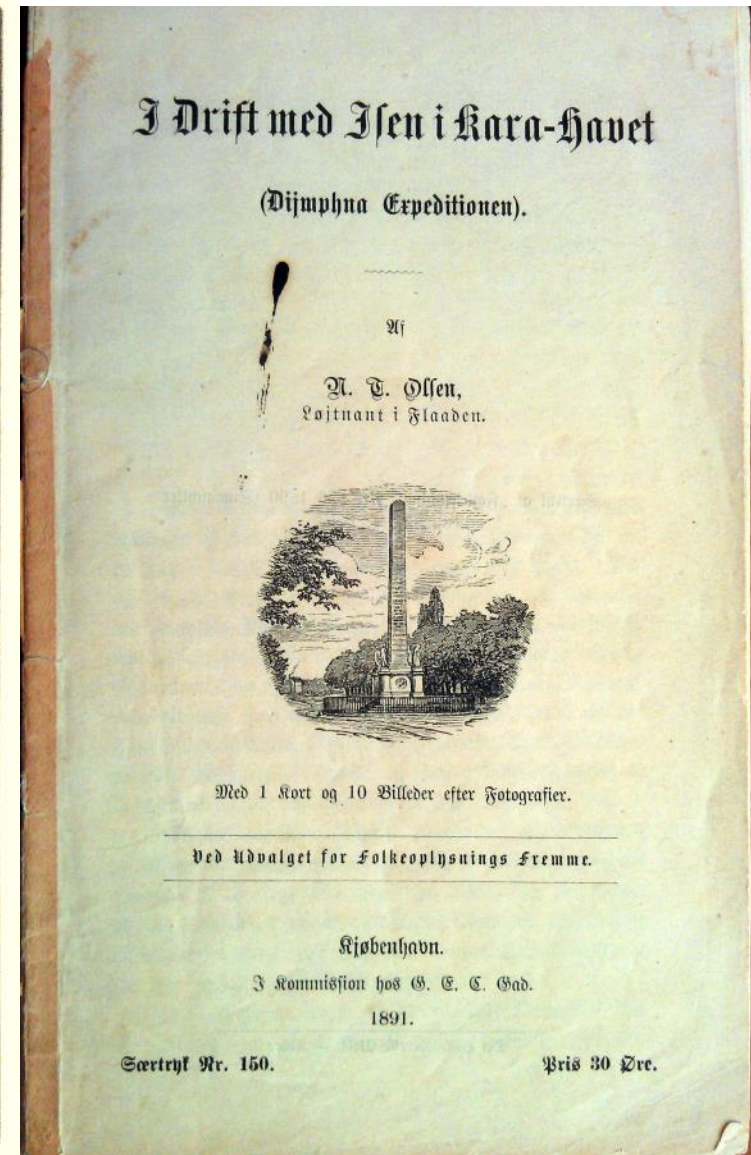
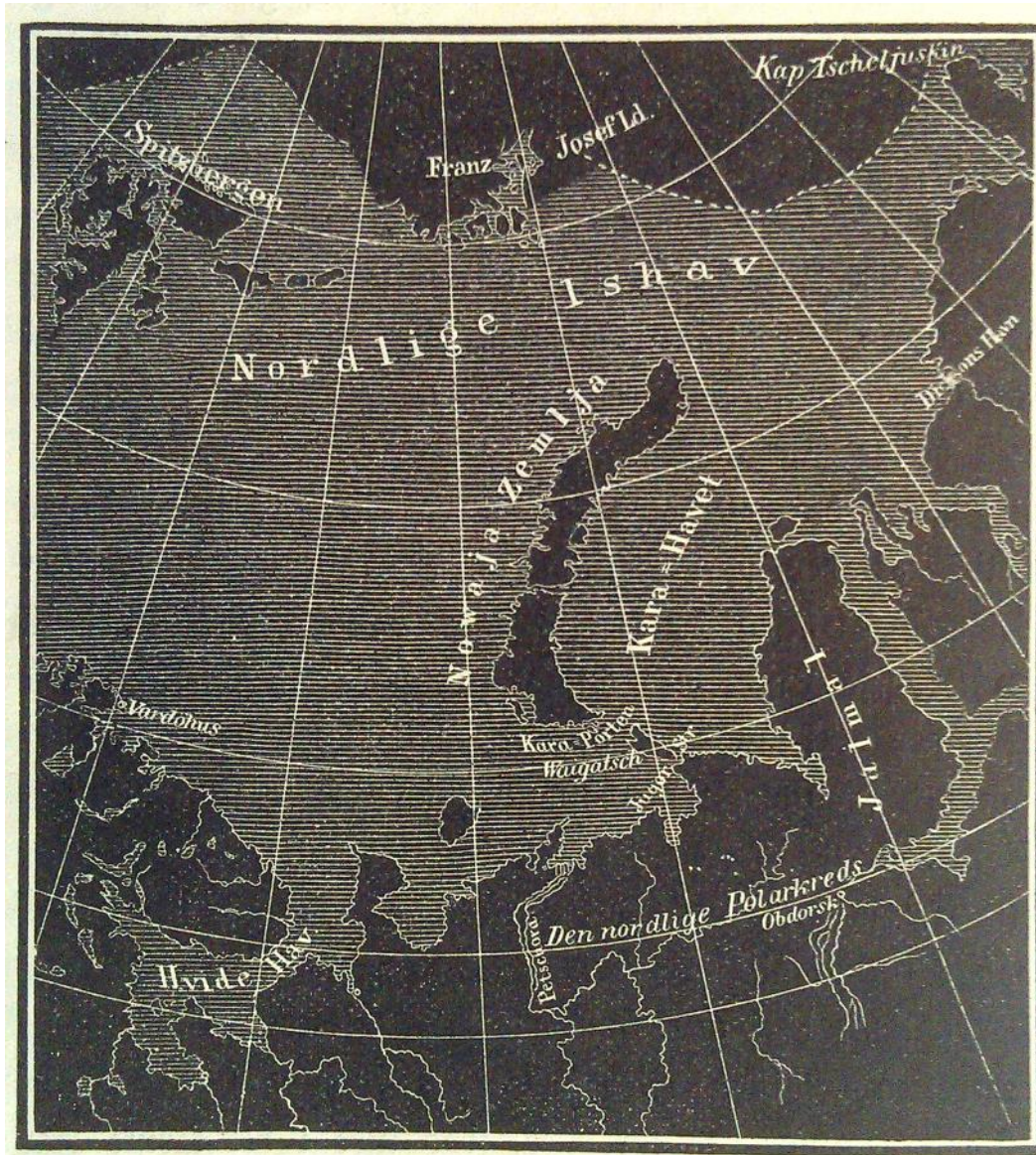

N. T. Olsen: I Drift med Isen i Kara-Havet 1891. 1 Kort og 10 billeder efter Fotografier

Særtryk af „Folkelæsning“ Nr. 176 1890 (Smaastrykker
16. Bind 4. Hefte).

Allerede for Aarhundreder siden søgte de søfarende Nationer at finde en kortere og mindre besværlig Vej til de fjærne indiske Lande end den sønden om Afrika. Der var da to Ruter at prøve, den ene norden om Amerika, den saakaldte Nordvestpassage, den anden norden om Asien, Nordostpassagen. Med stor Udholdenhed arbejdede navnlig Engländerne og Hollænderne paa disse Opgavers Løsning; men det viste sig snart, at der ikke kunde være Tale om Handelsveje gennem disse bestandig isfyldte Egne, hvorimod de store Mængder af Hvaler og Sæler lokkede Flaader af Fangstskibe op til den indbringende Jagt paa disse Dyr.

Efterhaanden som Dyrene udryddedes eller fordreves paa Grund af det hensynsløse Slakteri, bleve Fangstmændene tvungne til at søge dem paa nye Felter, og paa denne Maade indvandedes et ikke ringe Kjenndskab til de nordlige Farvande, men det var først ved Dampens Indførelse, at der kom rigtig Fart i Opdagelsesrejserne.

For at nævne nogle af de vigtigste Opdagelser skal her anføres, at Engländerne 1850 paaviste Nordvest-

passagens Tilværelse, om det end aldrig lykkedes noget Skib at komme helt igennem den. Ved Glæde- og Vaaderpeditioner fortlagde Russerne i forrige Aarhundrede hele Sibiriens Nordkyst, hvorved Nordostpassagen var godtgjort. Engländerne og Amerikanerne ere efter talrige Rejser trængte frem langs Grønlands Vestkyst til den højeste endnu naaede Breddegrad $83^{\circ} 24'$ *, medens Dysterne 1869—70 have undersøgt en tidligere ukendt Strækning af Grønlands Østkyst fra 75° — 77° nordlig Bredde. Under Forsøget paa at gennemsejle Nordostpassagen kom Østerrigerne fast i Isen vest for Nowaja-Zemlja, drev nord for disse Der og opdagede Franz-Josefs Land (1872—74). Amerikanerne trængte (1879—81) frem fra Beringsstrædet, kom ligeledes fast i Isen og opdagede nogle Smaasøer nord for de Nysibiriske Der. Svenskerne gennemsejlede Nordostpassagen 1878—79.

En Nordpolserpedition staar i Reglen for den almindelige Bevidsthed som et meningsløst Foretagende og mødes derfor som oftest med en betænkelig Hovedrysten. Den betragtes som en utidig Sættens Mennekeliv paa Spil uden engang som Undskyldning at give Udseende til Dyrkelse af praktisk Udbytte; men i Virkeligheden forholder det sig aldeles ikke saaledes.

Indbendingen kunde maaske med nogen Grund gjælde, hvis det kun drejede sig om geografiske Expeditioner, skjønt vi i vor ophyste Tid næsten ikke kunne være bekjendte at være uvidende om vor lille Planets hele Udseende. Men nu til Dags er det ikke mere alene Forsøg paa at naa selve Nordpolen. Det er kun af gammel Bane, man vedbliver at tale om Nordpolserpeditioner; thi er end det at naa „derop“ et Maal, enhver Ishavsfarer glemmer inderst inde i Hjertet, saa veed han dog særdeles godt, at, som Sagerne

*) den amerikanske Løjtnant Lockwood 1883.

staa for Sjeblikket, skal der saa mange heldige Omstændigheder til, at det vilde være meningsløst at basere Rejser udelukkende paa dette Maal, naar man ikke havde uindskrænket Tid og Pengemidler til sin Raadighed, saa at man kunde afvente et særdeles gunstigt Tidspunkt.

Hovedsagemålet er nu at anstille meteorologiske og magnetiske Observationer, indsamle Dyr og Fugle, undersøge Is- og Strømsforhold, optage Kort osv. osv., i det hele taget berige Videnskaben.

Alene de meteorologiske Observationer ere af en saadan Værdi, at der paa Forslag af den østerrigiske Søofficer Weyprecht, Chefen for den ovenfor omtalte Expedition til Franz-Josefs Land, blev anlagt en Kreds af internationale Stationer omkring Nordpolen i Aaret 1882—83, for at man ved samtidige Observationer kunde danne sig et Billede af Forholdene deroppe. Som bekjendt deltog Danmark i dette Foretagende ved Oprettelsen af en Station ved Godthaab i Grønland. Af andre Nationer skal her kun nævnes Hollænderne, der skulde anlægge deres Station ved Dicksons Havn paa Sibiriens Nordkyst, men ikke naaede derop, idet de, som nedensfor skal fortælles, frøs inde i det kariske Hav sammen med „Dijmphna“.

Dette internationale Foretagende gav et saa smukt Udbytte, at der næppe kan være Tvivl om, at det ad Aare vil blive gjentaget; thi mange videnskabelige Spørgsmaal vente paa deres Løsning oppe i hine Egne. Men der udskræbes mange Stationer, og da der endnu er 50,000 □ Mil omkring Polen, som aldrig ere udforskede, maa Opdagelsesrejserne fremdeles fortsættes; de blive paa ingen Maade overflødige.

Nordensfjelds Rejse med „Vega“ fra Europa norden om Asien ned gennem Beringstrædet 1878—79, hvorved Nordostpassagen var udført, vil være i frist Vinde.

I denne berømte Færd deltog Løjtnant Hovgaard af den danske Flaade. Efter ivrigt Studium af de forskjellige Nordpolsexpeditioner og de forhaandenværende Oplysninger om Is- og Strømforholdene fremsatte han en Theori om Fordelingen af Land og Vand, eller rettere sagt isfyldt Hav, paa det store ubekjendte Felt omkring Polen, og udarbejdede en Plan til en Expedition, der fra

Sibiriens nordligste Forbjerg Kap Tscheljuskin skulde forsøge at trænge nord i.

Med stor Energi og Udholdenhed søgte han efter sin Hjemkomst at vække Interesse for denne Plan, og endelig lykkedes det ham ved et Tilskud fra Regeringen og Bidrag fra private Folk, men navnlig ved Etatsraad Gamels store Rundhaandethed, at sikre sig Foretagendets Udførelse.

Fig. 1. Dymphna.

I Gotheborg købtes en lille, c. 160 Tons drægtig, Trædamper, der i Kjøbenhavn forstørredes særdeles kraftigt og udrustedes til et Togt paa 27 Maaneder.

Der anstaffedes et fortræffeligt Slædemateriel til Afbenyttelse ved Rejser fra Vintervarteret eller ved et Tilbagetog over Isen, hvis Skibet skulde blive knust. For samme Tilfælde skulde lette Sejldugstelte. Videnskabelige Instrumenter forefandtes i Mængde, kort sagt

intet sparedes, for at Expeditionen i alle Retninger skulde være vel forsynet.

Skibet døbttes „Dijmphna“*), og da alt var færdigt, forlod Expeditionen Kjøbenhavn den 18. Juli 1882.

Medlemmerne vare, foruden Chefen, 2 danske og 1 italiensk Søofficer, 1 Læge, 1 Zoolog og Botaniker, 1 Styrmand, 2 Maskinister, 1 Kok, 8 Matroser og 2 Fyrbødere.

At det kneb med at faa Plads om Bord til alle de Forsyninger, der fordredes, og som maatte medbringes hjemme fra, er en Selvfølge. Det tungt lastede Skib kunde derfor kun gjøre ringe Fart for sin svage Maskine; men det var en Ting, man ikke maatte tage for nøje, thi efterhaanden som der brugtes af Kul og Proviant, vilde Skibet lettes og Farten derved forøges.

Opholdet om Bord var i Begyndelsen alt andet end bekvemt. Hvad der ikke kunde faa Plads nede i Skibet, maatte anbringes paa Dækket, som derfor var særdeles belemret og meget vanskeligt at passere, da man, foruden at undgaa de døde Gjenstande, omhyggeligt maatte tage sig i Agt for at komme indenfor de rundt omkring lænkede Hundes Virketreds.

For at hjælpe med ved Trækning af Slæder medførtes nemlig 9 af disse Dyr, alle store og stærke og paa et Par Undtagelser nær af et yderst fragerst Temperament, ikke alene imellem sig selv indbyrdes, men ogsaa over for Folk uden Persons Anseelse, og de stillede sig meget køligt over for enhver selv nok saa høflig Tilnærmelse. Det var en Blanding af Newfoundlandss- og St. Bernhards-Hunde, som mentes at kunne taale Klimaet bedre end grønlandsske

*) Udtales Dejmna, et hollandsk kvindenavn.

Hunde, der ifølge tidligere Expeditioners Erfaring bortreves som Fluer i den mørke Nærstid.

For at undgaa den svære Sø i Atlanterhavet holdt vi os saa vidt muligt inde i den norske Skjærgaard og ankom den 29de Juli til Tromsø, hvor vi forsynedes med Rensdyrspelse og Skind.

3 Bardo fuldstændiggjordes alle Beholdninger, og den 3dje August om Aftenen forlod vi denne vor sidste civiliserede Anløbsplads for at begynde Rejsen ind i de ugæstfri Egne, som nu i en uvis Fremtid skulde være vort Opholdssted.

Ifølge Beretninger fra norske Fængstmænd antoges det at være et heldigt Isaar, Vejret var godt, og alt syntes jaaledes at tegne til det bedste.

Vi styrede efter Sydvestspidsen af Nowaja-Zemlja for at komme ind i Kara-Havet gennem Jugor-Strædet eller den kærreste Port.

Vejret holdt sig roligt med jævn, forholdsvis varm Temperatur, men tidligt om Morgenen den 7de, da vi skulde være i Nærheden af Landet, og medens vi dampede afsted i tæt Taage, løb vi pludselig ind i Drivisen. Da det kun antoges at være en tilfældig Slump, vi var truffet paa, stod vi derfor med Forsigtighed videre, men var snart i saa tæt Is, at vi ikke mere kunde manøvrere, saa der ikke var andet at gjøre end at afvente Taagens Spredning, hvilken først indtraf hen paa Eftermiddagen, og fra Udfigstønden til Vejrs saas da tæt Is overalt foran os.

Vi vendte derfor om, søgte ud i det aabne Hav og søgte os nord i langs Isranden, da Taagen strax efter igjen faldt paa.

Den ulykkelige Taage er en ren Plage i disse Farvande. Det forholdsvis varme Havvand, der møder de kolde

Maasser, gjør, at Dyningen næsten bestandigt hænger over Grænsefløjet, saa at man ikke ser Isen, før man er lige inde paa den, hvad der med stormende Vejr let kan blive særdeles ubehageligt; man kan end videre ikke se, om det er store Mængder eller spredt Is, man har for sig, hvorfor man, hvis det er muligt, altid bør vente, til det klarer af, da man ellers handler fuldstændig i Blinde og ved utidig Flothed kan tilføje Skibet Beskadigelse, der senere kunne komme en dyrt at staa.

Først om Morgenen klarede det af, vi saae Nowaja-Zemlja og slap ind i en lille Bugt for at afvente Begivenhedernes Gang, da al Fremtrængen var umulig.

Vi laa nogle Dage og undrede os over, hvor uheldigt et daarligt Isaar maatte være, naar dette kaldtes godt.

Den af Suedriver opfyldte Kyststrækning bestod af golde, rødlige Stifterklipper, og Strandbredden var tæt besaaet med Driptommer. Ikke et Træ, ikke den usleste Busk, oplivede det sørgelige Landskab, den øde Dundra*), der strækker sig bort mod de høje, snedækkede Fjælde i det Indre af Landet. Paa en flad Tange nede ved Stranden stod en elendig gammel Hytte, ojenlyhlig opført af russiske Fangstmænd, der vare blevne nødsagede til at overvintre paa dette kjedsommelige Sted. En Dyrge Isbjørnehoveder og Kendsdyrstykker viste, at de havde levet ret godt, ja de havde end ikke savnet deres kjære Badstue, hvortil Driptommeret havde ydet dem rigeligt Brændsel. Paa den nærmeste Høj havde de oprejst store Kors.

Det sete afhænger af Djnene, der se. Botanikeren erklærede, at der var en mærkværdig rig Flora; vi andre kunde med vor bedste Vilje kun se nogle usle Smaa-

*) De øde, mosgroede Sumpstrækninger langs Ishavet.

blomster hist og her, der krøb langs Jorden, som om de søgte sig fuldstændig til overs i de Omgivelser.

En Isbjørn, der blev set inde i Land, vakte derimod ubelt Interesse og foraarsagede almindeligt Opbrud; men den yndede øjenlyhlig ikke Klammeri og trak sig saa hurtigt tilbage, at den hjærgede Pelsen dengang.

Utaalmødige som vi vare efter at komme afsted, spildtes selvsølgelig ikke nogen Lejlighed til at prøve derpaa; men alle Forsøg glippede, ja Isen blev endog saa ubehagelig, at vi maatte trække os tilbage vestre over.

Efter en Uges stadige Kampe syntes Lykken endelig at tilsmile os; Isen saae spredt ud, og vi stod ned efter Jugor-Strædet, men mødte snart saa svær Is, at vi ikke længere kunde være i Tvivl om, at hele Farvandet var frysdt, og at det var et meget uheldigt Nar. Vi søgte tilbage og gik strax øst i langs Sydkysten af Nowaja-Zemlja, men stoppedes ogsaa snart her. Det gjaldt om at gaa frem med den yderste Forsigtighed, da Kortene viste sig aldeles upaalidelige, hvad man jo kunde vente sig i et Farvand, hvor der aldeles ingen Skibsart er.

Taagen og Isen bidrog efter bedste Evne til at forsøge Ubehagelighederne, men ikke desto mindre forsøgte det igjen henad Eftermiddagen at styre efter Strædet, og hele Natten arbejdede vi for at komme frem, naar ikke Taagen tvang til Uvirkomhed. Isen blev større og større, og da vi opdagede, at Strømmen fattede os lige saa langt tilbage, som vi løb frem, maatte vi bide i det sure Væble om Morgenen og søge ind til Nowaja-Zemlja igjen.

Her var der ikke Tale om at blive liggende paa den aabne Kyst med Isen kloss i Land; vi forsøgte igjen at komme øst i, var lige ved at løbe paa nogle Skær, der skuldes af Isen, og naaede efter mange Bataliteter

henad Aften en Skjærgaard tæt ved den kariske Port. Isen tvang os meget mod vor Vilje til at løbe indenskjærs og gennem en Mængde Krintelfroge, hvor den store Is ikke kunde komme ind, og som derfor vare forholdsvis fremkommelige, naaede vi ved Midnatstid ud til Kara-Porten. Her standsedes vi af en tæt pakked, sammenstruet Ismur, og overalt inde i det forfattede Hav en uendelig, hvid Glade, ikke den fjærneste Anthyndning af en Revne, ikke Spor af Vandhimmel eller andre Tegn til aabent Vand i Nærheden; tvært imod syntes den mærkelig klare Luft, den saakaldte Isblink, at tyde paa fuldstændig Pakning.

Da vi ved at prøve en anden Arm af det Sund, vi befandt os i, ogsaa her stod over for en Umulighed, blev det besluttet at vende tilbage til den eneste nogenlunde sikre Plads paa Sydhjsten af Novaja-Zemlja, Chernen Bugten, og derfra, naar Lejlighed gaves, søge vest og syd om Isen. Men det skulde ikke være saaledes.

Om Formiddagen, medens vi gik gennem et ganske smalt Stræde, som vi ustraffet var passerede om Natten, hvorfor vi troede den hellige Grav vel forvaret, løb vi pludselig paa et blindt Skjær. Vandet faldt, og vi befandt os i en alt andet end misundelsesværdig Stilling til om Eftermiddagen, da vi slap af ved Højvandet uden tilsyneladende at have taget nogen Skade. Efter at have bragt Skibet i Orden igjen troede vi at se nogen Forandring i Isforholdene henne ved Porten, men det viste sig at være en Misforstaaelse, og da Vejret var godt, ankrede vi i en lille Bugt for at søge den Hvile, vi efterhaanden trængte til.

Næste Dag, som var en Søndag, bleve Folkene sendte i Land for at vaske deres Tøj. De tændte vældige Baal af Drivtømmer for at varme Vand og havde lige

indrettet sig paa det prægtigste, da Ismuren paa een Gang satte ind paa os.

Naar man ikke selv har set det, er det vanskeligt at gjøre sig nogen Forestilling om den Hurtighed, hvormed Isen kan bevæge sig. Først kommer som Blæntere nogle spredte Smaaflager ude fra den lange, skinnende hvide Grænse, deres Antal voxer hurtigt, og inden man ser sig for, er hele den tæt pakkede Masse paa Livet af en.

Over Hals og Hoved kom vi afsted og begyndte et Kapløb for at se, hvem der kom først til Bynten af Land. Vi kom samtidig; Skibet blev presset saaledes op, at vi omtrent kunde røre ved Klipperne, og Agter-skibet tog Grundten, men rundt kom vi, og afsted gik det op i et smalt Stræde, som allerede var fuldt af rask drivende Is.

Det eneste Sted, vi kunde komme frem, var en smalt Kende langs Land. Et Fartøj firedes af, og en Officer roede foran for Skibet og loddede. Pludselig varskoede han for Fare, Roret lagdes haardt over, men Is og Strøm greb Skibet og satte det lige op paa Grundten. Nogle svære Flager skød det op og hev det over, og der stod vi, uden at alle vore Anstrængelser kunde bringe os af Stedet. Isen satte paa; Telte og saa meget Proviant, vi kunde faa fat paa, lagdes ind i Land for mulige Tilfældes Skyld.

I Løbet af Natten skruede Isen os helt over Grundten, og ved at lette Agter-skibet og bruge alle vore Hjælpe midler gav „Dijmphna“ endelig efter for Isens Tryk og rousede af med et saa uventet Ryk, at vi nær havde faaet ødelagt 2 Mand, der kom i Bekneb i en Trosse.

Efter at have forvisset os om, at Skibet ingen Skade havde taget, og at kun den ene af de to Mand

maatte bringes til Kajs, dampede vi videre, saa snart vi kunde, og opnaaede derved at se alle vore Tilbagetogs-linier fuldstændig spærrede.

Vi ankrede paa den bedste Plads, der i Øjeblikket kunde findes, og iagttog oppe fra et Hjæld, at Kara-Havet var i fuld Gang med at spy Isen ud; overalt var den tæt pakket, Fælden havde lukket sig.

To Gange i Løbet af Dagen blev vi tvungne til at skifte Ankerplads, og henad Aften troede vi endelig at være komne paa et nogenlunde sikkert Sted bag nogle store, grundstødte Ise, da vi henad Midnat dreves bort for tredje Gang. Stillingen var nu blevet alvorlig, Isen var i meget stærk Drift, vi kom fast i den, det var temmelig mørkt, og vi søgte at komme ind til Land, alt hvad Maskinen kunde arbejde, af Frygt for at Skibet skulde gaa tabt, hvis det fattedes op paa et Skjær af Isstrømmen.

Endelig blev Stævnen drejet ind mod et Sted under Land, hvor der netop var saa meget aabent Vand, at Skibet kunde ligge, og i en halv Time væddrede vi for at dreje nogle store Flager, der spærrede Vejen. Til sidst gav de sig, vi drog et Befrielsens Suk, — og løb fra 10 Favne Vand lige op paa et Skjær. Fartøjer og Proviant gjordes klar, og hele Natten stod vi fast, men vi slap godt deraf og kom endogaa løs om Morgenen uden Skade, da vi beskyttedes af de store Flager, vi havde været saa vrede paa om Natten.

Saaledes jagedes vi fra Sted til Sted hele den Uge; men Tiden var dog ikke spildt, da Strabninger og botaniske Udflugter gjordes med rigt Udbytte, ligesom Vejrligheden benyttedes til at maale Farvandet op.

Søndagene syntes at skulle blive Mærkedage, thi da vi den paafølgende kom ind i en lille Bugt, opdagede vi

to Mennesker inde i Land. En Baad firedes af, og da vi nærmede os, lagde de deres Baaben ned paa Strandbredden for at antyde, at de havde fredelige Hensigter. Det var en Samojeede og en Russer, og de gik strax med om Bord. Den sidstnævnte var forlist her oppe for et Par Aar tilbage og havde siden fristet Livet hos Samojeeden, hvis Telt og Familie besøgte sig nogle Mil længere borte.

Da de led Nød, bad de os om at løbe hen til Teltet, der laa ved et dejligt, isfrit Stræde; de skulde nok vise os Vej. Fra Højderne overbeviste vi os om, at vi laa ved en Ø, og de pegede paa et Stræde, som var meget smalt, opfyldt af Holme og Skjær, men temmelig isfrit, og erklærede, at vi godt kunde gaa derind.

Efter som det Indblik, de gjorde paa de fremsatte Spisevarer, berettigede os til at tro, at der i alt Fald var nogen Sandhed i deres Tale, søgte vi øster paa hen mod Indløbet til Strædet efter at have forvisset os om, at al Passage vest efter stadig var spærret. Vore to nye Benner, der til at begynde med vare meget nedtrykte, kom efter Maaltidet i en fortræffelig Stenning og nød Cigarer med uforstilt Velbehag, Russeren i stille Henrykkelse, Samojeeden glad og pludrende som et Barn; men vi opdagede hurtigt, at de vare aldeles umulige som Vodser, hvorfor vi ankrede ved Mørkets Frembrud inde i Strædet paa en, det maa man lade dem, fortrinlig Plads. Under Sejladsen indtog de endnu et mildest talt rigeligt Maaltid, spiste derefter til Aften, som om de aldrig havde set Mad før, og slumrede ind, overvældede af al denne Anstrængelse.

Næste Morgen ankrede vi oppe ved deres Telt og aflagde Visit hos Familien, 3 Mand, 3 Kvinder og 6 Kollinger, hvoraf den mindste var i sin spædste Ungdom.

Det var smaa, mørke Folk, der mindede meget om Estimoerne. Dragten var ens for alle, Rensdyrskind med Haarene ind efter og Hætte til at flaa op; Benklæder, Strømper og Sko i eet Stykke af Sælskind, til en Forandring med Haarene udad, som man ser en bekvem og praktisk Beklædning. Pelsen, der var sjet som en Skjorte, var meget rigelig og fastholdtes om Livet med en Rem, hvorved frembragtes en dejlig stor Lomme, der kunde

Fig. 2. Samojedeteltet.

rumme de utroligste Ting. Undertøj kendtes ikke; naar de frøs, trak de Armene ud af Ermerne og sluttede dem ind til Kroppen, hvad der saae meget komisk ud, især for Rollingerne's Vedkommende. Disse Smaashyre levede i en stadig Tilstand af Forundring under vort Ophold, vøgtende paa vore mindste Bevægelser med deres forbavsede smaa Øjne, især hvis vi havde en Cigar i Munden, og sloges om Stumphen som Løver.

Det kegleformede Telt var sammenjagt af Skind, Sejldug og Birkebart, frembringende et ganske vist malerisk, men i høj Grad laaset Indtryk. Overtrækket gik saa højt op mod Stængernes Samlingspunkt, at det lod et passende Hul aabent for Røgen fra Ildstedet, en Samling Gløder paa den bare Jord midt i Teltet, hvorover der hang et Par Skjeder med Levninger af Middagen, Maager kogte efter en ubekendt Kogebog. Resten af Møblementet bestod af en Del Skind, der tjente til at sidde paa og sove i.

En ubefrivelig Duft hvilede over det hele.

To fuglerunde, morsomme Smaahunde og en hjemmelavet, større Baad fuldendte Summen af deres jordiske Ejendele.

Familien undlod ikke at gjengælde Bisiten og forsynedes rigeligt med Proviant, Tobak og Ammunition som Gjengæld for Salremme, vi skulde bruge til at furre Skæder og Snesto sammen med. Medens Mændene bestandig var om Bord hos os, havde vi aldrig den Været at se Damerne i Skibet.

En hel Uge maatte vi under de sædvanlige rastløse Forhold opholde os i Nærheden af Samojederne, indtil det efter en nordvestlig Storm, der efter al Sandsynlighed maatte have forbedret Forholdene, blev besluttet at forsøge Oversarten til Zugor-Strædet. I en Haandevending afbrød vore Venner deres Telt, samlede deres udspilede Skind og kom ud til os med deres Baad, da Vøstman Hovgaard havde lovet at flæbe dem over til Waigatsch eller Chabarova.

Alt gik godt i Begyndelsen, men da Natten faldt paa, blev det umuligt at manøvrere i den tætte Is; vi bleve tvungne til at vende om og ved nærmeste Land afsætte Samojederne, hvis Baad hvert Øjeblik truede med

at blive knust. Det gjorde os ondt for de stakkels Mennesker, men der var ligefrem intet at gøre, og som Tak for udivist Venlighed forærede de os en gammel rusten Bærnblof, deres kosteligste Klenodie, som vor Finsøelse dog forbad os at modtage. Russeren, der hørte hjemme i Eggen af Floden Petschora, blev om Bord hos os, som hurtigt muligt lettede igjen, satte ind i Isen og tabte Vandet af Sigte om Eftermiddagen; men saa mødte vi igjen den svære Is, maatte stoppe for Natten og havde den største Vanskelighed ved at komme videre, da Dagen brød frem, eftersom den stærke Frost dækkede alle Kanaler og kittede Flagerne sammen.

Efter to Dages Sejlads fik vi Waigatsch Den i Sigte og kom næste Dag, en Maaned efter at have mødt Isen, til Samojedebøen Chabarova, en usfel Samling Telte og Blokhuse.

Hr. Mark Mikitowitsch var i den syvende Himmel over sin Frelse, som han kaldte det, lovede med grædende Taarer at besørge vore Breve, om han saa skulde gaa til Verdens Ende, og forlod os med vore bedste Ønsker om at finde sin Hustru i bedste Velgaaende.

Folkene fra Land, der naturligvis alle mødte om Bord i deres vildeste Pragt for at sælge Skind og Røveunger, fortalte, at det var det uheldigste Aar, de kunde huske — havde vi forstaaet dem lidt bedre, havde vi vel ikke undgaaet Frajsen om Udtalelser af de ældste Folk paa Stedet — og sagde, at Strædet først var brudt op Dagen i Forvejen, samt at Isen laa fast lige ned til Petschora. Ingen vidste noget om den hollandske Expedition.

Efter et Par Timers Ophold lettede vi, vistede Farvel, efterlod vore Hjærter hos en ung, i vore Dine bedaaende Samojededame, stod med en Del Besvær gjen-

nem Strædet og kom ud paa Eftermiddagen lige op til Kara-Havet, hvor Djet kun saae Is, Is og atter Is.

Under de gamle uhyggelige Forhold laa vi 9 Dage paa Lur her i haard Strøm, hvert Øjeblik paa Nippet til at blive sat i Land eller komme i Besæt, med stærk Nattefroft, Isblink, Nordlys og andre uheldsvangre Tegn paa en tidlig Vinter. For hver Dag, der gik, forringedes Haabet om et godt Udfald, men vi stolede paa, at Heldet dog til sidst vilde belønne Udholdenheden.

Søndagen, der jo havde Privilegium paa at være Mærkedag, den 17. September, lod det til, at Øjeblikket var kommet. Tidlig om Morgenen saae det meget spredt ud i østlig Retning, og vi løb ind i Isen alt hvad trække kunde for Sejl og Damp for at naa over til Salmal. Henimod Aften, da vi var i Nærheden af den, uden dog endnu at have den i Sigte, var Farvandet ufremkommeligt, og Løjtnant Hovgaard havde lige givet Ordre til at vende om og søge tilbage, da vi fik en Damper i Sigte. Vi styrede op imod den, men kunde ikke komme den nærmere end 2 Kvartmil. I Rifferten saas nu, at der var to Dampere, at de sad fast i Isen, hejste Flage, som vi dog ikke kunde stjelne, styrede op, afgav nogle Skud, kort sagt, gjorde alt for at tiltrække sig Opmærksomheden. Der kunde ikke være Tvivl om, at det var „Barna“ og „Louise“, de to Skibe, der skulde bringe den hollandske Expedition til Dicksons Havn.

Ltut. Hovgaard sammenkaldte strax Officererne, og Resultatet af Raadslagningen blev følgende.

Det vilde være i allerhøjeste Grad uovelig at blive Natten over ved dem, da vi med Lethed kunde løbe tilbage til Land selv efter Mørkets Frembrud. Hvis den hollandske Expedition endnu var om Bord, havde de Levnedsmidler nok til en Retræte, men rimeligvis ikke

Slæder, Telte og andet Materiel; at overvintre i Isen kunde der billigvis ikke være Tale om med saadanne Skibe. Hvis de derimod havde sat Hollænderne i Land, havde de rimeligvis hverken tilstrækkelig Proviant eller Materiel om Bord; stete der saa en Ulykke, og det bag efter hed sig: ja var de Danske ikke gaaet deres Vej, var det aldrig sket, hvad vilde det saa nytte, om vor Rejse blev nok saa heldig, naar disse Mennesker kom galt affted? Da desuden September Maaned regnes for den bedste at sejle i her i Kara-Havet, ansaa vi det for vor Pligt at blive, tro mod Expeditionens Valgsprog: Vente det værste, men haabe det bedste.

Da dette stemmede med Løjtnant Hovgaard's Opfattelse af Stillingen, og Dampene ved Mørkets Frembrud hejste Lanterner, hvorfor det antoges, at de havde affendt nogle Folk for at tale med os, viste vi ogsaa en Lanterne, og Skibet fortojeedes i en Flaage.

Dette afgjorde Expeditionens Skæbne.

Om Natten frøs det haardt. Tidlig om Morgenens saas Skibene arbejde i Isen, og Kl. 9 om Morgenens kom „Barna“ med hollandsk Flag paa Stortoppen ud til os, medens „Louise“, der var et Jærnstib, opgav Forsøget. De hollandske Officerer kom om Bord og fortalte, at Skibene efter forgjæves at have prøvet forskellige Indsejlinger vare drevne med Isen gennem Porten den 1ste September, men havde været i Besæt siden den Tid. Isen havde aabnet sig om dem i Løbet af Natten.

Saa snart den nødvendige Aftale var truffen, begyndte vi begge Forsøget paa at slippe bort, ventende derved at vække „Louise“ fra sin forsigtige Tilbageholdenhed, men, trods de hyderste Anstrængelser, sad „Dijmphna“ henad Aften haabløst fast. „Barna“, der var dobbelt saa stor, havde en kraftig Maskine og var stærkt bygget, kunde maaste

have sfaaret os ud; men, hvad enten det var Ulyst til at forlade „Louise“, der stadig væk ikke rørte sig, eller Kaptejnen ansaa det for umuligt, nok sagt, han løb op paa Siden af os og erklærede, at det ikke kunde nytte noget. Da ingen Forestillinger hjalp, var der ikke mere at gjøre ved den Sag.

Næste Morgen kunde vi løbe paa Skøjter paa den nye Is, og intet aabent Vand saas i nogen Retning; men to Dage efter brød Isen under en Storm op omkring „Louise“, der stod syd i og tabtes af Sigte. Et Par Dage efter saae vi den igjen; den nærmede sig os, saa meget den kunde, og sendte et Fartøj om Bord. Medens vi søgte at faa „Barna“ bakket ud i en nytilsfrosen Baage, gik „Louise“ i Gang med at arbejde sig ind til os; men der var ingen Udvej nogen af Stederne. „Louise“ signalerede, at den intet kunde udrette, gik langsomt bort og saas ikke mere*).

Det faldt nu i med Frost og Snevejr, og Haabet sank Dag for Dag. Vi drev omkring med Isen, der snart aabnede sig, snart lukkede sig. Vor sidste Trøst var, at Jævnøgnsstormene skulde brække Isen omkring Skibene, men Vejret holdt sig des værre roligt, og efterhaanden som Tiden gik, stod det klart for os, at vi vilde vedblive at være i Drift hele Vinteren. Da man kun har to Exempler paa, at Skibe ere slupne helskude fra en saadan Tur, maatte vi indrømme, at vore Udsigter vare saa slette som vel muligt, og at den kommende Tid vilde blive i høj Grad anstrængende.

Midt i Oktober slukkedes Iyrene i Maskinen, Haabet om at komme løs opgaves, og Skibet forberedtes til

*) Det lykkedes den at slippe ud gennem Jugor=Strædet og at komme hjem.

Overvintring. Baade og Slæder med Proviant og Telte gjordes klar til et muligt Tilbage tog; Mandstabet underrettedes om den Fare, der truede os, og den ringe Udsigt, Skibene havde til at undgaa Knusning.

Vinteren lod ikke vente paa sig; allerede i Slutningen af Maaneden frøs det 30 Grader Celsius, og den nye Is var over en Fod tyk. Mandstabet øvedes i at trække Baade og Slæder, og Skibene lettedes ved at udlægge en Del af Dækslasten paa Isen.

Da den hollandske Expedition naturligvis ikke var udrustet med de nuværende Forhold for Dje, ublaantes af Slæder og Skind, hvad vi kunde undvære. Den bestod af 10 Mand, medens Skibet, der var lejet i Norge, havde 12 Mand Besætning, saa vi alt i alt var 42 Mand. Saa vidt muligt enedes vi om fælles Optraeden og vilde selvfølgelig understøtte hinanden som gode Kammerater, men nogen Sammenmæltning var der naturligvis ikke Tale om.

Hundene øvedes ogsaa i Trækning. Den første Dag, de blevne slupne løs, opstod, som rimeligt Udslag af al den opsparede Galde, et forfærdeligt Slagsmaal, der endte med, at en stor fort en ved Navn Sultan viste sig alle de andre fuldstændig overlegen i Styrke. Den havde et fortræffeligt Greb paa at slaas. Medens Modstanderne i blindt Raseri paa sædvanlig Hundemaneer sønderflængede dens lange, nedhængende Ører, afventede den med den største Koldblodighed og en dyb Knurren det Øjeblik, da den kunde faa fat i de andres Forben helt oppe ved Kroppen, og saa rystede den det mægtige Hoved, til hvert eneste Ben knagede, og den halvt bevidstløse Modstander slap Taget for øjeblikkelig at blive grebet i Struben og frelstes kun ved vor Mellemkomst. Tre af dem gjorde en saa fortvivlet Modstand, at de aldrig rigtig forvandt

det, og den værste af disse var saa rasende, at den stadig maatte holdes lænket og aldrig blev paalidelig, medens de andre sluttede sig fuldstændig til os. Derimod var det i Begyndelsen næsten livsfarligt for de Fremmede at forlade „Barna“ om Natten, da de ufejlbarlig overfaldtes af Hundene, der strejfedes omkring paa Isen.

Dagens Vængde tog meget hurtigt af og kunde langt fra slaas til, saa meget Arbejde havde vi for. Meteorolo-

Fig. 3. Ophivning af den store Trawl.

giske Observationer toges hele Døgnet rundt med regelmæssige Mellemrum, og astronomiske Observationer, naar Lejlighed gaves. Hver Morgen begyndtes med Ophivning af den store Trawl, der slæbtes i Bunden for at opsamle Dyr og Fisk. Der maatte bestandig ises om Skruer og Ror, og en Baage holdes aaben for mulige Ildbrands-tilfældes Skyld. End videre fordrede Skibets Vedligeholdelse megen Tid; de mange Dunslytninger, der maatte

foretages for at indrette det til Vinterophold, kostede en Del Ueflighed, da vi havde brugt langt færre Kul end paaregnet. Slæder og Baade maatte daglig efterjes, og et Depot af Levnedsmidler udlagdes paa en stor Is i Nærheden, hvor vi havde tænkt at bo i Tilfælde af, at Skibene gik væk, da det vilde være umuligt i den mørke Tid at gaa tilbage til Obdorsk (vort Retrætepunkt i Sibirien), en Samojedeby ved Floden Ob, over Isen, der var i evig Bevægelse. Paa denne store Is, der formedelst den Hæderspost, hvortil den var udset, døbttes „San Salvador“*), stillede end videre Baade og alle Slæderne faldte med Retrætemateriellet, da det ansaas for uforsvarligt at have dem om Bord. I en haard Presning vilde vi ikke kunne bringe dem bort fra det ødelagte Skib over den oprørte Is uden stor Fare for at miste noget, og skjønt der for enhver Sømand er noget meget lidet tiltalende i at forlade Skibet, før alt Haab er ude, fordreides det dog i dette Tilfælde med bydende Nødvendighed af Hensyn til Holfenes Liv.

En Nat i Slutningen af Oktober kom Presningerne, som uafbrudt i flere Dage havde raslet omkring os, helt op til Skibene. Al den nye Is knustes og skrædes op. Bevægelsen standsede omtrent 40 Alen agten for os, men det værste var, at de gamle Stykker, hvorimellem Skibene laa, sloge mange Revner og knagede saa stærkt under det voldsomme Tryk, at vi indsaa, deres Dage vare talte. Skibene laa parallelt med og henved 50 Alen fra hinanden med Stavnene vest i, „Dijmphua“ sydligt og agterligt. Isen imellem os var endnu ubrudt, men over-

*) „Den hellige Jærler“. Dette Navn gav Columbus det første Land, han opdagede af Amerika, en lille Ø i Behindien, fordi den frelste ham fra at vende om med afrettet Seg.

alt omgaves vi nu af Toroskjæder*), der vel kun vare dannede af ny Is, en god Fod tyk, men paa mange Steder naaede 30 Fods Højde, saa at Færdsel over Isen fra nu af blev meget vanskelig, selv om man intet havde at slæbe paa.

Da vi ikke vare sikre noget Øjeblik med Sjenden saa tæt paa Livet, blev Vagtjenseten anstrængende, og tit maatte vi ikke aflæde os paa Frivagten, da Vejret blev usædvanlig uroligt med vedholdende Bevægelse i Isen, saa alle Mand ofte purredes ud.

Vi drev nord i lang Sibiriens Ryst og fik den ene sydvestlige Storm efter den anden ind fra det muremanske Hav**). Disse Storme bragte stadig høj Temperatur, saa at Thermometret i Løbet af nogle saa Timer kunde stige fra streng Kulde helt op imod Nulpunktet for fort efter at falde paa ny, naar Vinden trak sig nordligere. Snefoget, der næsten altid fulgte, plagede i høj Grad og var ofte saa stærkt, at vi ikke kunde se „Barna“. Holdt det saa endelig op med at sne, fagede eller, som vi kaldte det, drev Sneen hen over Isen, saa ingen kjendelig Forskel mærkedes.

I Begyndelsen af November blev det slemt, og særlig om Aftenen den 3dje rystedes Skibet af det ene Stød efter det andet, medens Toroskjæden mod Syd stadig nærmede sig rystvis, og Isen knustes lige ind til os. Henimod Midnat kunde nogle af os, som vare ude for at se til Depotet, ikke finde det, og ligesom vi kom om Bord for at sætte en ordentlig Undersøgelse i Gang, da vi i Snefoget og Mørket ikke vilde sjærne os for langt fra

*) Opstruede Isvolde.

***) Den Del af det nordlige Ishav, der ligger mellem Norge og Kamaja-Zemlja.

Skibet uden Hjælpemidler, kom Skruingerne helt op paa vor Bagbordside, hvorfor vi maatte i Gang med at bjærge Fartøjerne over paa den anden Side. Kort efter presfjedes Skibet haardt, Torosjerne stod sig højere op og truede med at gaa ind over os. En Del Brødkasser og andet Proviant, der stod paa Dækket, langedes ud om Styrbord, men Arbejdet blev afbrudt; „Dijmphua“ frængedes over og fastedes agter over med et voldsomt Ryt; en

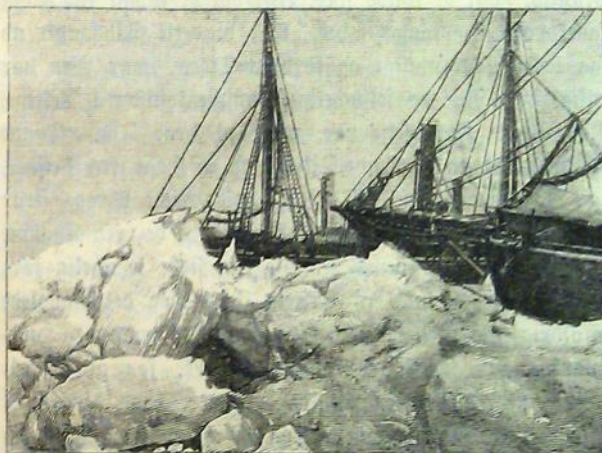

Fig. 4. Om Morgenen den 4. November 1882.
Til højre den store forhenværende Depot-Is.

vældig Presning styrtede afsted foran om os, rejste en stor, forhenværende Depot-Is ret op paa Kant, som om det var et Stykke Vegetøj, greb „Barna“ og rev den helt om paa Siden, medens den knagede i alle sine Sammenføjninger. Al Isen omkring Skibene knustes, vi trak os tilbage paa en tæt Flage, hvor vort Thermometerbur stod, og derfra ilfomt nord i for at bjærge Depotet, som vi heldigvis fandt, skønt alt var forrykket, og ved hvilket „Barnas“ Folk efterhaanden stødte til os. Baadene, der vare vanske-

lige at faa frem paa den urolige Is, havde vi først ovre om Morgenen, Teltene rejstes, og vi gik tilbage for at undersøge Skibene. Paa Vejen fandt vi det mishandlede Lig af den lænkede Hund; den havde ikke undladt at benytte sig af den fortrinlige Lejlighed til at komme op at slaas.

„Dijmphua“ var løftet en Del og frænget over, men tilspyneladende udstad, taffet være det hæftige Stød,

Barna

Dijmphua

Fig. 5. Den 4. November 1882.

en stor Toros op ad Forstribet havde givet den agter over uden at knuse Ror og Skrue, som vi allerede troede ødelagte. „Barna“ var derimod slemmt medtaget, helt frænget over og med Forstribet løftet højt op. Stævnene saae ud til at være brudte, og den var saa læk, at Vandet stod over Mastindækket. Overalt omkring Skibene var Isen knust og skruede bestandig, saa vi ikke kunde foretage noget for at undersøge Lækken, men gik over paa „San Salva-

dor" og indvarterede os i Teltene, temmelig luftige Opholdssteder i nogle og tyve Graders Kulde, hvis ikke Isen havde været saa livlig, at vi ikke fik Vejlighed til at sove lang Tid ad Gangen.

Dette Liv førte vi nogle Dage. Naar det var lyst, arbejdede vi paa at gjøre „Barna" beboelig igjen, men det var kun 3 til 4 Timer, saa at Nætterne og Nættene vare meget lange. Da vi egentlig talt frøs nederdragtig, naar vi skulde sove, efter som vi endnu ikke havde faaet vore Soveposer lavet, trak vi dette Tidspunkt ud saa lange som muligt og fordrev Tiden, naar Isen var rolig, med Lege og selvstabelige Sammentømster i Teltene. Den største Fornøjelse var, naar vi drak The. Denne lavedes, med en passende Tilfætning af Haar fra Pelsene, paa Kogeapparaterne i Teltene, hvis tynde Bægge strax bleve overtrukne med et tykt Lag Rim fra de tatte Dampene. Man kunde under denne Nydelse kun sidde temmelig foroverbøjet paa Grund af Teltets Form, og det manglede da aldrig, at en eller anden Spøgefugl fra en anden Hus-holdning gav Teltet et velment Spark, saa at Rimen styrtede ned ad Raffen paa de driffende, hvad der fremkaldte et Kor af Velsignelser og en skarp Forsølgelse af Forbrøderne.

Hundene vare efterspurgte, da man hurtig opdagede deres fortræffelige Egenstaber som Overdyner.

Senere hen deltes vi i 4 Hold, et norsk, et hollandsk og to danske, der afvekslende holdt Vagt paa Isen, medens Resten sov om Bord.

Under den stadige Drift kom imidlertid „San Salvador" temmelig langt bort ved den evindelige Forstydning, hvorfor Depotet flyttedes tættere hen til Skibene paa et større Isstykke, som, da det antoges at være et fraisprængt Stykke af den store, kaldtes „Lille San Salvador".

Derefter opførtes ved forenede Kræfter et Træhus paa en anden større Flage i Nærheden. Hollænderne fik det til Observatorium, hvorfor det førte det velklingende Navn „het huis"*) , og vi gjorde det saa stort, at alle 42 Mand kunde sove i det.

Et tykt Lag faststampet Sne lagdes paa Skibets Dæk for at hjælpe mod den ubehagelige Fugtighed i Luftaferne, der af Hensyn til Styrken ingen Luftporte havde, og Sneejel sættes over Forskibet.

Den 20de November saae vi Solen for sidste Gang, men Kamperne havde da allerede i lang Tid bestandig brændt nede i Skibet. Samtidig kom der lidt Ro i Forholdene, men i Begyndelsen af December tog det fat igjen med forsøget Voldsomhed og under stormende Vejr.

Det er ikke Stedet her at give en omstændelig Beskrivelse deraf, skjønt der ingen Mangel er paa spændende Scener, og kun enkelte Episoder skulle derfor blive omtalte.

Fra midt i December til midt i Januar var ikke en Mand af Klæderne, for nu var det de svære, gamle Is, det gik ud over. Der gik næsten ikke en Nat, uden at alle Mand purredes ud ved det uhyggelige Praj „Isen struer", og det behøvede aldrig at gjentages, saa stor Respekt havde vi efterhaanden for den. Man holdt ikke af at være nede, naar den velbekendte Knagen begyndte i Skibsfiden og Dæksbjælkerne. Alle Døre fik Fyldningerne gjennefavede for at kunne sparkes ud, naar Presset klemte dem fast, og hver Mand havde sin lille Bølt med Reserverklæder hos sig bestandigt.

En Kevne dannede sig lige ved „Dijmphna" mellem os og „het huis", og vi førte stadigvæk frem og tilbage

*) Hollandsk Ord, udtales: het højs og betyder „Huset".

for hinanden, i det ene Øjeblik med opfyldende Torosjer ind paa Rivet, i næste Øjeblik Ramlen sammen af det hele, naar Pressets Ophør fjedrede os lidt ud. Det var som at leve paa en Sultan, og endda saae vi kun det mindste af det, da Mørket og Sneen naadig skjulte alt undtagen den allernærmeste Omegn, men Larmen havde vi, og den er næsten det uhyggeligste ved det hele; man kan bogstaveligt talt høre, hvor magtesløs man er. Skibet yder ikke mere Sikkerhed end en Eggestol, og

Fig 6. Toros af gammel Is.

endnu har heller ingen, der har været i en lignende Stilling, beskrevet den anderledes end som højt alvorlig og opfyldende.

Henimod Julen blev det nu rent galt, og en Nat tilbragte „Barnas“ Folkovre hos os, da Skibet under et forrygende Vejrs var i overhængende Fare. Ved Frembruddet af det meget svage Dagslys, Kl. 10¹/₂, gik de vel atter om Bord, men voldsomme Presninger larmede bestandig forude, og Undersøgelser viste, at „Lille San

Salvador“ var bleven stærkt beklippet, samt at Forbindelsen med „Huset“ var afbrudt.

Lille Juleaften hilste vi paa Hollenderne, og da vi skiltes, ønskede vi hverandre en glædelig Jul, ingen tom Frase med Verdensmands-smilet, men ærligt, oprigtigt og egenfjærtigt.

Det var sidste Gang, det Skib modtog Besøg.

Kl. 4 om Morgenen rystedes Skibene af voldsomme Stød. „Isen struer,“ brøledes der, og det kan ikke nægtes, at den struede. En stærk Presning borede sig som en Kile ind mellem Skibene, sprængende og pløjende alt op paa sin Vej. I en Haandevending sprang vi ned paa Thermometerisen med Dokumentslæden og Nordlandsbaaden, samtidig med at „Barnas“ Folk med Skrumingen lige i Hælene stødte til os. Inden vi vidste af det, løftedes vi i Vejret og førtes affted paa Ryggen af en fremvældende Toros. Det gik hulter til hulter, og ingen sagde et Ord. Vi havde den største Besvær med at faa Baaden og Slæden affted, skjønt de begge vare meget lette, saadan vølte vi omkring mellem hverandre uden at kunne se noget rigtigt.

Alle naaede efterhaanden til Slæderne, hvorfra vi blev Bidner til „Barnas“ Dødskamp. Med Forskibet højt i Vejret drejedes den rundt og førtes hen imod os, skjulende „Dijmphna“. I den voldsomme Larm fra Isen kunde vi nu og da skjelve de dumpe Brag, naar Spanter og svære Tømmere knustes, og den knitrrende Lyd af en Del paa Isen udlagte Brædder og Planter, der maledes i Splinter. Vor Klage modstod i lang Tid Trykket, skjønt den gav sig stærkt, men sprængtes saa lige under os. Sneen drev for stærkt, og det var for mørkt til, at man kunde finde sig til Rette; kun „Barna“ saas som en uformelig, uheldsvanger Mæsse, ellers var alt

udvistet. Depotet slæbtes hen paa det største tilbageblevne Stykke, men strax efter væltede hele Presningen ind over os, og i et Raas af skruende Is slæbte vi aasted øst over, hvert Øjeblik udsatte for at miste noget, da vi vare nødsagede til at gaa i flere Vendinger. Til sidst klemtes vi op ad nogle høje Torosjer; 10 Men fra os skruede Isen op, men i Øjeblikket var det ikke muligt at sige, hvorhen vi skulde gaa for at træffe noget bedre, og til vor Lettelse lod den værste Del af Presjet til at trække sig nordøst over. Saa snart det begyndte at lysne lidt, sendtes øjeblikkelig et Parti om Bord for at undersøge „Dijmphna“, og det vakte almindelig Munterhed, da en Mand kom tilbage og meldte, at den laa som en Maage paa Vandet; vi vidste jo alle, at ikke en Draabe var at se nogensteds.

Atter var vort lille Skib som ved et Mirakel blevet udstadt, og denne Gang havde det bogstavelig talt kun drejet sig om en Tomme; Stævnen var fuldstændig blottet, den store Toros, der havde bygget op ad Forskibet siden Begyndelsen af November, var bortført. Isen var skruet haardt op langs Styrbords Side, havde presjet Thermometerisjen helt ned med den ene Ende og sat Thermometerburet i den skrækeligste Forlegenhed.

„Barna“ var knust og fuld af Vand, Maskinen væltet over i den ene Side. Den var drejet 8 Streger (90°) rundt, saa at den laa tværs paa „Dijmphna“ med Stævnen nord i, var ført et langt Stykke bort og laa stærkt krænget over med Forskibet højt oppe og Agterenden helt nede i Isen, klar til at synke, naar Skruningen løsnede sit mægtige Favntag.

Kl. 11 Formiddag standsede Presningerne, og alle gik om Bord efter at have hjærget Depotet hen paa et saa godt

Sted, vi kunde finde. Da ingen kunde vide, naar det begyndte igjen, besluttede vi at holde Zuleasten strax.

Elstverdige Mennesker der hjemme havde medgivet Kasser, indeholdende en Mængde Foræringer af alle Slags. Som brave Danske nedsatte vi strax en Komitee, der udsprede alle de herlige Sager paa Rahytsbordet, efter at de alvorlige Forretninger vare endte. Snart knitrede en lystig Ild i Kaffelovnen, og alle Mand samlede om Zulebordet. Tommermanden havde jo ganske vist paa-begyndt et Zuletræ, men havde senere faaet andre Ting at tage Vare, saa det maatte helt opgives.

Medens een vendte Ryggen til, pegede en anden efterhaanden paa Sagerne og fik Navnet paa den lykkelige Ejermand at vide, og de samme Folk, der med Raskhed og Koldblodighed for et Øjeblik siden havde udført et meget anstrængende og nervepirrende Arbejde, morede sig nu som Børn over alle de gemtlige Scener og Støjer, dette barnlige Potteri gav Anledning til.

Kort efter kom Folkene fra „Barna“ om Bord, og ved de tre Klokkes forenede Anstrængelser frentrylledes et efter Omstændighederne overdaadigt Festmaaltid med paa-følgende Aften. Kun een Gang forstyrrede Isen os, men vi vare selvfølgelig væbnede til Tænderne hele Tiden.

De Vagthavende, der gjennem Hørelsen skulde opdage, naar Presningerne nærmede sig, skgtede knurrende ud paa Isen, da en Lirekasse og en fortvivlet Mængde Barnetrompeter, røde Blæser og andre sjønne musikalske Instrumenter hlydte Skibet med en djævelsk Larm, der naaede sit Højdepunkt ved Punschen.

Trætheden overvældede imidlertid hurtig Kunstnerne, og snart sov alle de retfærdiges Søvn, der mærkelig nok ikke blev afbrudt en eneste Gang den Nat.

Næste Dag hjærgedes ihærdigt fra „Barna“, da

Isen holdt sig nogenlunde rolig, men anden Aftedags Morgen dannedes en stor Revne tæt foran for os, og Isen paa den anden Side spaserede forbi som et Panorama, der blev saa ubehageligt, at vi næste Dag flyttede Depotet til „Huset“ og selv tilbragte Natten der ude, da Præsningerne vare i fuld Gang igjen.

Maarsaften illumineredes „Dijmphna“ paa det prægtigt med orientalske Lamper, og under en livlig Afspiring af Raketter og Afbrænding af mægtige Baal rundt omkring i Landskabet drak og dansede vi det nye Aar ind paa Isen agten for Skibet. Naar undtages, at Tonerne frøs i Virekassen og Punschen i Kopperne, gik alt fortræffeligt ved denne velluftede Fæst, som gjorde Fæstuddvalget den største Ære; men til Trods for al den Stads, vi gjorde af det, begyndte det nye Aar akkurat, som det gamle havde endt: der var ikke Spor af Systemliste.

Da ingen Proviant af Betydning kunde bjærges fra „Barna“, hvor Vandet var frosset i Lasten, overtog Løjtnant Hovgaard Kommandoen over det hele, og vi var saaledes blevne 42 Mand i Skibet. Det krieb haardt med at staae Plads, men hvor der er Hjærterum osv.

I vor lille Kahyt, der kun var bestemt til 6 Mand, blev vi fra nu af dobbelt saa mange, og Modersmaalet blev fransk med en klædelig Isprængning af danske, hollandske og engelske Bendinger. Efter fuldbragt Dagværk samlede vi hver Aften, naar Omstændighederne tillode det, til et Spil, en Julegave, Kuglesprøjte faldet, som spillede med Videnskab under almindelig Jubel. Man skulde ikke have troet, at det var voksne Mennesker, men Blafertigheden forsvinder under saadanne Forhold, hvor man kan se gjennem hverandre, som om man var af Glas, og ingen af os har vist nogen Sinde hverken før eller senere moret sig saa hjærteligt og udelt som om det

lille Bord, hvor vi sad tæt sammenstuvede med Overtøjet paa, Huen dinglende ved en Knap og Vaskfliten over Skulderen, som en Familie, der venter paa Sporvognen. Indtil Køjerne bleve færdige, sov man paa Borde og Stole, bestandig med det uopslidelige Humør, det Galgenhumør, der udvikler sig, naar man ikke veed, hvad Dag der er den sidste.

I Folkelutafet, hvor man tidligere kun kunde beundre Portraeter af mere eller mindre lovlige Kjørestes, pyntedes op med de latterligste Ting fra det ødelagte Skib; de svælgede i Edammeroste, og ligesom agter herskede der den bedste Stemning i et Sprog, der spotter enhver Beskrivelse.

Efter to Maaneders Fraværelse viste Solen sig igjen i Slutningen af Januar. Samtidig tiltog Kulden i Voldsomhed, og flere Gange frøs Kviksolvet. Det højeste, vi naaede, var $\div 48^{\circ}$ C., og det er fuldstændig tilstrækkeligt.

Denne lave Temperatur syntes ligesom at stivne alt, selv Præsningerne, men det var dog først i Slutningen af Februar, at der ligesom indtraadte roligere og mere paalidelige Forhold, skjønt der naturligvis, da vi uafbrudt fortsatte Driften*), altid var nogen Bevægelse hist og her.

At Solens Gjenkomst hilsendes med udelt Glæde, forstaar sig af sig selv; Mørket er nu engang ikke Menneskets Ven, og i arktiske Egne over det ikke alene et moralsk, men ogsaa et fysisk Tryk paa Folk. Alle

*) I en meget uregelmæssig Bane, snart lidt nord eller syd i, snart lidt øst eller vest i, drev Skibet i Vinterens Løb c. 120 Kvartmil ret nord i og c. 40 Kvartmil i øst-vestlig Retning fra det Sted, det frøs inde, hvilket omtrent var paa 70° n. Br. og 65° ø. Længde (Greenwich).

vare ved Vinterens Slutning blege og blodløse, og Doktoren undersøgte hver Maaned Antallet af Blodlegemer hos hele Besætningen, hvorved opstod en vistnok hidtil ukendt Rangforordning, hvor man ikke sparede paa Titlerne. Efterhaanden som Dagene langedes, fik man snart igjen et sundt og friskt Udseende, de yngste sidst, mærkværdigt nok.

De to Maaneder i Mørke havde været lange, særdeles interessante ganske vist, men dog af den Slags, man hellere ser tilbage paa end frem til. Ingen forelsket kunde glæde sig mere over Maanen, end vi gjorde det i den Tid, og skjønt den kun sjælden viste sig, søgte den dog at trøste os ved at frembringe Vimaaner og lodrette Ringe og vandrette Ringe hele Himlen rundt. Dens Virkning paa den øde, skinnende Orken var i høj Grad betagende i stille Nætter; den underste Del af Himlen oplystes af Gjenkinnet hele Snyuskredsen rundt, og brudte af de mørke Slagthygger funklede Toroskjæderne som overjaaede med Diamanter; man glemte i Djebliffet, hvor troløs denne Skjønhed var.

Vi laa i et Nordlysbaelte og saae dem bestandig, naar Luften var klar. De stærkeste lyfte som Guldmaanen; hele Himlen straaede da af skønne, bølgende, let grønne Draperier, men at beskrive deres Pragt er lige saa umuligt som at give et Billede af Ispresningernes uhyggelige Storslaaethed.

Den bedste Beskrivelse findes efter vor Mening i Kaptejn Weyprecht's „Metamorphosen des Polareises“, da denne Bog trods sin malende Kraft er fri for de Overdrivelser, der desværre alt for ofte indsnige sig hos de Forfattere, som bestæftige sig med den Slags Emner.

Til sidst, da han føler, hvor lidt det, han fortæller, egentlig gjengiver det, han ønsker at sige, kommer han

faa nær op til det som vistnok muligt i den smukke Slutningsbemærkning, hvor man sporer Indtrykket af den lange, drøje Vinter om Bord i „Tegethoff“ og den Følelse af Ringhed, der griber Mennesket under mægtige Naturombæltninger, i disse Omgivelser mere end maaste noget andet Sted: „Her staa vi stakkels Menneskebørn, der bryste os af vor Kundskab og Viden; vi stirre paa den Gaade, Naturen med flammende Haand skrev deroppe paa den mørke Nathimmel, og vi kunne ikke andet end erkende os slagne med Beundring og indrømme, at vi i Grunden intet vide.“

En Overvintring i Polaregnene kan være overordentlig behagelig, naar Skibet ligger i en god Vinterhavn, og man i Sikkerhed og med Ro kan foretage sine Observationer og studere Naturen; men er man i Drift med Isen, og man ikke veed, hvad Djeblit Skibet gaar tabt, saa man prisgives til en anstrængende og usikker Tilværelse paa den urolige Is med tarvelige Hjelpekilder mod det barske Klima og langt borte fra andre Mennesker, da stille Forholdene sig ganske anderledes. Det kan være meget interessant at læse om det en Vinteraften i en lun Stue, medens Sneen pisper paa Ruderne, og Vinden tuder i Skorstenen; men Billedet faar en anden Farve, naar man selv er Part i Sagen; man bliver saa gnaven over den evige Uro, og Kampen er saa haabløs, at man af ganske Hjerte ønsker sig udfriet snarest muligt.

Man maa nu ikke tro, at vi kunde lægge Hænderne i Skjødets, fordi Forholdene bleve lidt roligere. Enhver Husmoder vilde blive meget fornærmet, naar man paa stød, at der intet Arbejde var i et Hus, og paa lignende Maade gaar det i et Skib, især nord paa, hvor Renlighed er af den største Vigtighed. En Mængde Arbejder

og Reparationer, som havde været udsatte til bedre Tider, skulde nu gøres; videnskabelige Arbejder lagde hver Dag Beslag paa hele Besætningen. Slæder og Vaade maatte naturligvis stadig holdes i Orden, vi maatte selv være Skræddere, Stomagere osv. osv., og kommer hertil Vagttjenesten, vil det kunne forstaaes, at der altid var meget at tage Vare paa, selv om nogen Ensformighed ikke kunde undgaas.

Derfor undlodes heller ikke nogen Vejlighed til at

Fig. 7. Slædetrækning.

adsprede Mandstabet. Enhver Fødsels- og Mærkedag højtideligholdtes efter bedste Evne, og da 6 Nationer vare repræsenterede, kunde man jo med en Smule god Vilje let finde en Anledning.

Folkenes Opfindsomhed var ikke ilde. Efter en forholdsvis kort Ovelse gav de med stort Held og lideligt Bisald Koncert af et anseligt Blæseorkester, hvis Instrumenter med megen Kunstfærdighed vare forarbejdede af Konservedaaser. Melodierne vare ganske vist ikke lette

at opfatte, men en Harmonika gav i den Retning temmelig hyldige Oplysninger, naar Vejret et Øjeblik gik fra Blæserne.

Fastelavnsmandag var der stort Karneval paa Isen med paafølgende Slaaen Ratten af Lønden, og, skjønt Uystigheden var stor, forefaldt ingen beklagelige Scener, takket være „Nordpolitibetjentenes“ bestemte og humane Optræden.

Glanspunktet var dog Hs. Maj. Kongens Fødsels-

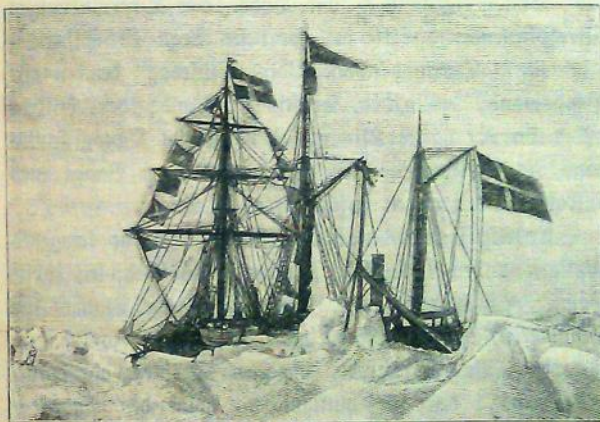

Fig. 8. Kongens Fødselsdag den 8. April 1883.

dag. I lang Tid havde man forundret sig over en stærk natlig Trævlhed ude paa Isen, og det var Uvedkommende strængt forbudt at undersøge, hvad der foregik. Da Dagen oprandt, afholdtes en Julestjødning ved det slagmykkede Skib, og om Aftenen indløb en Indbydelse til Officererne fra Besætningen. Paa Festspladsen straaled Kongens Navnetræk omgivet af Stjærner, og gennem en lang Række Fakler førtes man ind i en hvælvet Krypt, baaren af massive Piller, det hele udhulet i en

ubyre Isblok. Der var højt til Loftet og særdeles rigelig Plads, et virkeligt stort og dygtigt Arbejde, og Af-tenen tilbragtes meget vellykket herude med Taler, Sang, Koncert, Dans og Fyrværkeri.

Bliser savnedes ikke. „Nationaltidende“ udkom daglig, og sjønt Nummeret var 365 Dage i Agterhaanden, gav det dog rigeligt Stof til Diskussion. Om Søndagen udkom end videre „Sporting and dramatic news“*), hvis herlige Samling af Aktricer vakte idelt Beundring.

Sundhedstilstanden var under hele Overvintringen tilfredsstillende, og ikke det fjærneste Tegn til Skjorbug viste sig. Derimod døde 2den Pinsedag den norske Baadsmand, en ældre, brystsvag Mand, der bukkede under for det barske Klima. I højtideligt Optog førtes hans Lig til Graven, der var hugget i en Vaage med nysfrosen Is i nogen Afstand fra Skibene.

Endelig svandt den lange Vinter, Dagene langedes hurtigt, og den 10de Maj havde vi Midnatsjolen første Gang. Vi begyndte saa smaat at lægge Planer for Sommeren, og, for ikke at have ladet noget Forsøg paa at redde „Barna“ ugjort, byggedes Stodter og vandtætte Rum i den for muligvis at holde den flydende; men efter langvarigt Arbejde opgaves den, da det viste sig, at uafbrudt Pumpning med alle Mand i 16 Timer ikke førte til noget Resultat.

„Dijmphna“ gjordes sejllar, Maskinen prøvedes og fandtes i Orden, og Tilbagetog ordnedes paa Basis af Baadene, der snart vilde komme til at spille Hovedrollen, naar Farvandet begyndte at aabne sig.

Til vor store Sorg befandt vi os ikke i de lyffe- lige Sagtegne. I Vinterens Hjærte var alt som uddøet.

*) Tidende for Sport og Theater, udgivet i London.

Om Foraaret begyndte Fugletrækket, men kun meget sjældent sloge nogle Flokke ned i Nærheden af os. En skønne Morgen i Slutningen af Maj gik Vagtsmanden en lille Tur ud til den store Grotte, da han pludselig ved en Omdrejning af Bejen stod Ansigt til Ansigt med en Isbjørn. Forbavelsen var gjensidig, men Menneskets Intelligents sejrede for en Gangs Skyld over Dyrets, idet han traf sig hurtigt tilbage, da Hundene omringede Bjørnen. Nogle velrettede Dask med Rabberne holdt dem i en passende Afstand, og den begyndte nok saa gemytlig at gaa om Bord ad Landgangsbrættet. Hundene besatte Kælingen og gjøede som rasende, hvorfor den henvendte sin Opmærksomhed paa en Affaldsdunge og maatte her med Livet bøde for sin Udsjerrighed. I dens Mave fandtes to Tobaksblade, ellers intet, saa den maa have været forjærdelig sulten. Obduktionen viste end videre, at den havde lidt af Galdesten, medens en almindelig udbredt Antagelse, at den i et Anfald af Sindsforvirring skulde have forvildet sig hen i disse sørgelige Egne, ikke kunde paavises.

Dens Kjød dannede en velkommen Afvegling i de ensformige Konserver, og det var ikke meget af det, der gik tabt.

Sjænt Fodspor af Bjørne nu og da fandtes, og een havde revet Hul i og grundig undersøgt et Telt, vi for Jagtens Skyld havde rejst en Mils Vej fra Skibet, saas dog aldrig nogen mere.

Efterhaanden som Isen brød op, bleve Sølhunde og Fugle ret almindelige, men Udbyttet maa siges at være højt tarveligt.

Suni og Buli Maaned tærede stærkt paa Isen, sjønt Temperaturen var meget lav. Den 13de April havde Solen for første Gang bragt Thermometret op over 0 et Øjeblik, men hele Sommeren holdt Tempera-

turen sig omkring Frysepunktet, da vi stadig laa i Isen, og hver Nat frøs det. Ikke desto mindre var der bortsmæltet 4 Fod midt i Juli, og paa dette Tidspunkt havde Isen ganske forandret Udseende. Dengang Sneen var bortsmæltet, havde Torosjerne igjen antaget det Ydre, de havde ved Opfyndningen, og skarpe dristige Former saas overalt. Men Solen tog strax fat paa dem, afrundede Kanterne, udarbejdede Overfladerne i de nydeligste Filegranformer, pyntede dem med Istapper paa Sydsiden og skinnede igjennem dem, saa de blev helt ultramarinblaa. Alle varmesugende Ting borede sig ned, medens daarlige Varmeledere fremtraadte paa Bjedestaller, som om de vare monumentale Gjenstande, værdige til Bestuelse. Vor Yndling i den Henseende var en gammel Hovedpude, i sin Tid udfastet fra „Barna“. Den stod som en hæslig Paddehat lige op ad os, og vi plejede den, som om den var den kosteligste Drivhusplante.

Ting, vi for længst havde opgivet som tabte, viste sig en skøn Dag for Ufset, og med en vis Skadefryd saae man sine gamle Modstandere tæres bort Uge for Uge, stadig vidende, at de dog vare i Stand til at gjøre det af med os, naar det skulde være.

Efter en Maanedes Isning var det lykkedes os at faa „Dijmphna“ til at ligge i en Slags Dok, men helt fri kunde vi ikke faa den, da Presningerne havde stude megen Is ind under den.

Hele Arbejdet ødelagdes den 11te Juli om Morgen, da der pludselig indtraf en voldsom Bevægelse i Isen forude fra. Skibet pressesedes stærkt, Ror og Struc befnebes, og Agterskibet lettedes op.

Det var Isløsningen, der begyndte; men nu, da Solen ikke mere forlod Himlen, den gode Tid nærmede

sig, og vi i alt Fald kunde se, hvad der foregik, vilde der ikke være nogen videre Fare paa Færde for at miste noget af Materiellet, selv om Skibet skulde blive knust, med den Øvelse, vi efterhaanden havde faaet. Det var ikke langt fra at blive betragtet som en ret behagelig Afveksling efter den forholdsvis lange Ro; det forekom os ikke, at Isen havde den alt knusende Kraft som om Vinteren, og man vænner sig til al Ting her i Livet.

Fig. 9. „Barna“ hinter.

Presninger begyndte nu igjen at høre til Dagens Orden, og „Barna“ sank mere og mere med Agterskibet, medens Forenden holdtes oppe af stærkt sammenstrukt Is, der ikke vilde aabne sig. Men den 24de Juli om Morgen tog den pludselig et stærkt Rous agter over, hvorved Forskibet gled lidt ud af sin Bugge, og nu var der ingen Redning mere.

3 Begyndelsen sank Agterskibet langsomt, men da Vandet naaede Storlugen, frigjordes Forskibet helt ved at

glide agter over, og hurtigere næst, end det kan fortælles, rejste den sig paa ret Kjøl og gik ned lige paa Hælen saa nær ved os, at Bakken omtrent strejfedes Thermometerisen paa Siden af os. Saaledes forløb denne Begivenhed, vi saa længe havde imødefet med en vis Spænding, uden at tilføje os noget ondt. Is og Vand kogte omkring i den Hvirvel, det slynkende Skib lavede; Sugningen frembragte lidt Uro, men snart var ethvert Spor af „Varna“ udslettet for steds.

Skjønt Expeditioner foretagne i forskellige Retninger godtgjorde, at Isen overalt var i Færd med at sprede sig, forblev dog vor nærmeste Omegn uberørt af denne Bevægelse, og Hollænderne og Nordmændene gjorde sig derfor klar til at forlade os den 1ste August.

Efter i saa lang Tid at have bejst de mange Memester, var der ikke saa megen Proviant tilbage, at vi selv kunde overvintre een Gang til med hele vor egen Besætning, saa Halvdelen maatte gaa hjem, hvis vi ikke slap løs, men selvfølgelig først i sidste Øjeblik, hvorimod det for de andre var naturligt at benytte den bedste Tid.

Den sidste Juli om Aftenen samlede vi alle ude i „Huset“ til en Afstedsfest, hvor Orkestret i Anledning af, at det var sidste Gang, gjorde Underværker, og næste Morgen rejste vore Venner efter en hjertelig Afsted syd over med deres Vaade og Slæder, udrustede for to Maaneder*).

Næste Dag spredte Isen sig pludselig øster ude, og en Kende dannedes ind til Skibet, der øjeblikkelig svajedes rundt for at forsøge Lykken, men denne havde øjensynlig

*) Den 25. August naaede de Sydvestspytten af Waigatsch, hvor de optoges og befordredes til Hammerfest om Bord i Dampskibet „Louise“.

ikke Tid endnu til at beskæftige sig med os. Et Par Minutter var næppe forløbene, før Skruen knækkede ved at Skruen tog paa Isen. Skruen gik til Bunds med Navet og det hele, og „Dijmphna“ var nu henvisst til at hjælpe sig med Sejlene.

De følgende Dage saae vi til stor Uergrelse meget aabent Vand øster paa uden at være i Stand til at

Fig. 10. „Het huis“.

Den Høj af Is, Huset staar paa, er fremkommen ved, at Isen efterhaanden er bortsmæltet omkring Huset. Denne Bortsmæltning beløb sig i Sommerens Løb til mere end en Mandts Højde. Til venstre Hollændernes Thermometerhus.

naa det, hvilket vi maaske kunde have gjort med Damp; saa begyndte hele Ismassen en stærk Drift sydvest over mod den kariste Port, og al Ting lukkede sig igjen om os.

En Uge gik hen med Forberedelserne til Sejladsen, da Skibet, som var meget rankt, helt maatte omstubes og en Del af Kullene fastes over Bord.

Isen aabnede sig, lukkede sig, presjede og underholdt

os paa bedste Maade; Taagen var en daglig Gjaest og Vejret meget raat.

Efter endnu en Uges Forløb kom Maskinmesteren med en Tegning og mente at kunne lave et Nav, hvorpaa man kunde skrue de om Bord værende Reserve-Skrueblade. Den moderne Archimedes fik øjeblikkelig Ordre til at sætte alle Særm i Ilden, og i 14 Dage rasede alle Underverdenens Magter i Maskinen og paa Agterdækket. Den 31te om Aftenen erklæredes den nye Skruer færdig, og opvakte alles Beundring for den Sindrighed, hvormed det forhaanden-værende tarvelige Materiale var benyttet.

30 Timer arbejdedes uafbrudt for at bringe Skruerhullet saa meget som muligt over Vandet. Alt Guds flyttedes fra agter til for; men da Aflen var kommen op til en Fod under Vandlinjen, var Skibet saa kildent, at det maatte afftives ned til Isen, hvorfor vi ikke turde læmpe mere, da Vejret saae truende ud.

Trods Vanskelighederne ved at arbejde i det kolde Vand var den nye Skruer paa efter 12 Timers Forløb, og vi vare efter forceret Læmpning atter komne tilbage til vor gamle Vandlinje, da en meget haard nordlig Storm pressede Isen op omkring os med voldsomme Skruninger og blæste Huset om, saa den Gang maatte vi ikke klage paa Vykken.

Hele August Maaned havde været meget kold og raa, men til vor Overraskelse blev Vejret lidt mildere i September, saa Thermometret jævnlig kom over Frysepunktet. Smeltningen fortsattes, store Klender saas ofte rundt omkring, alle Steder syntes Isen at sprede sig, kun ikke den store, tætsammenstruede Masse, vi laa i.

Vi naaede Midten af Maaned; stadig ingen Forandring; seneft i Slutningen maatte Halvdelen af Besætningen sendes hjem, medens Løjtnant Hovgaard med

Resten vilde blive om Bord for at se at bjærge Skibet en Vinter endnu. Det var haarde Udsigter, men det maatte ske; vi havde ikke Mad nok, og det var jo ikke Ulysttur for nogen af Parterne.

Saa brød endelig Isen op omkring Skibet, og vi arbejdede os forsigtig øster i, hvor der saae bedst ud, men efter en Times Forløb sprang der noget i Konstruktionen, Aflen drejede rundt i Navet uden at tage Skrue med; vi var igjen Sejlskib og ikke noget godt Sejlskib, selv ikke om Skrue havde været borte. Under de nuværende Is-forhold var der selvfølgelig ikke Tale om at kunne reparere Skaden.

Det var et haardt Stød, men der var ikke Tid til at hænge med Næbet, og vi begyndte strax at varpe frem, da der ingen Bind var. Efter to Dages Forløb var vi akkurat komne to Mil fra vort Vinterkvarter; det faldt i med Frost, Isen satte sammen, og vi laa stille. Driften, som i nogen Tid havde været øster i, stiftede nu heldigvis om til den modsatte Retning, Isen aabnede sig igjen, og vi stod sydvest i ned efter Borten for at se at naa Waigatschoen.

Vi fik god Vind, der blev ikke sparet paa Sejl, og utallige vare de Knubs og Stød, „Dijmphna“ fik i den tætte Is; men nu „skulde“ den ud.

En Morgen saae vi Land igjen, nøjagtig efter et Aars Forløb. Det var Kap Bolwanoffskoj, Nordostspidsen af Waigatsch, vildt snedækket Klippeland, men for os en Edens Have; vi syntes, det saae saa hyggeligt ud.

Da vi vare to Mil af det om Aftenen, standjedes vi af uigjennemtrængelig Is og maatte fortoje. Nætterne vare nu allerede lange og mørke med svage Nordlys, Frostene var jævn, og Fuglene trak i store Sværme imod Syd. Vi omringedes fast af Isen, intet aabent Vand

var at se mere, det blæste op til en Storm af Nordost, og vi mærkede at være i stærk Drift mod Porten. Det var vi ikke misfornøjet med, da vi ellers vilde være drevne ned langs Waigatsch's Østside, hvorved Haabet om at komme ud havde været forbi.

Paa den anden Side vidste vi, hvor farligt det var at drive gennem den af lave, næsten tørre Banker fyldte Kara-Port, og Baadene gjordes derfor klar med Proviant for at kunne søge ind til Landet.

Den næste Aften ved Mørkets Frembrud naaede vi Indløbet. Det blæste stadig en Storm, vi kunde ikke røre os i den fast sammenpakkede Is, Luften var overtrukket og Driften bestandig tiltagende, hvorfor alle Mand var lige klar til at gaa i Fartøjerne. Isen var urolig og kom i voldsom Bevægelse omtrent Kl. 10, men der var ikke andet at gøre end at lade den bevæge sig, vi kunde kun staa klar ved Baadene. Natten forløb over Forventning godt, men henad Morgen kom vi ind i en Hvirvel; vore Bary sprængtes som Skyraad, og al Ting malede rundt. Efter nogle Kuldbøtter lagde „Dijmphna“ sig dog efterhaanden atter til Ro, og da vi ved Dagens Frembrud saae de gamle Pynter igjen paa Nowaja-Zemlja, og det stod klart for os, at vi var slupne helsestindede gennem Porten, vare vi enige om, at det var noget af det bedste, „Dijmphna“ endnu havde gjort.

Udenfor sagtnedes Driften vel noget, men var dog endnu saa haard, at en lille Jærnskraber, vi forsøgte at slæbe i Bunden, fuldstændig sønderreves og kom op som en Spiral. Det gik vester i langs Aften, Isen var meget urolig og voldte mange Bryderier, men forhindrede dog derved i at bindes sammen af den nye Is; den begyndte efterhaanden at sprede sig, og efter en Uges Forløb vuggedes

den i regelmæssige Manddrag paa en stærk Dønning, usvigeligt Tegn paa det aabne Hav's Nærhed.

Det var en dejlig stille Aften; Isen saae godt spredt ud vester paa, og Haabet om snart at se rigtig tyndt Vand igjen sendte os alle i Baadene, som under lystig Opsang drevs frem af et godt Hjærte og kraftige Arme, slæbende det tunge Skib efter sig med Chesen i Udfigstønden og Rokken til Kors.

Ved Mørkets Frembrud hejstes Baadene, og for en let Brise sejlede vi forsigtig videre. Om Natten slap vi gennem et tæt Bælte af svær Is, der i den høje Dønning gav os nogle velmente Spark til Afsted, og om Morgenen den 26. September styrede vi endelig ud i det aabne Hav og tabte Isen af Sigte agter ude. Henad Middag var Vinden imidlertid fristet til en Storm af Nord, der tvang os til at dreje under, hvor nødig vi vilde, saa tæt ved Iskanten; men vi skulde nu engang ikke forfalde til Overmod paa den Expedition.

Efter en stormfuld Overrejse ankom vi til Vardø den 10de Oktober 1883, halede Skibet paa Land, reparerede Skruen saa godt, Omstændighederne tillod det, mødte den største Gæstfrihed hos de elstværdisge Beboere og satte Kursen hjem efter i Slutningen af Maanedens, drevs af en Storm fra Nordkap helt nord i igjen, da Skruen ikke kunde bruges i den høje Sø, maatte ind og reparere i Hammerfest og ankom til Kjøbenhavn i Begyndelsen af December.

Expeditionen havde ikke naaet sit Maal paa Grund af Forhold, intet Menneste er Herre over; men den hjembragte et meget værdifuldt videnskabeligt Udbytte, og det maa i høj Grad beklages, at Løjtnant Houggaard, som nu oven i Kjøbet havde den Fordel at staa i Spidsen

for en i en god Skole uddannet Besætning, ikke var i Stand til at vække Interesse for en ny.

Vore Brødrefolk arbejde ihærdig for at trænge frem saa vel mod Nordpolen som mod Sydpolen og henlede hele den civiliserede Verdens Opmærksomhed paa sig, men her hjemme, hvor vi dog endnu ved festlige Sammenkomster „husvant plaste til Søs“, kunde eller vilde man ikke forstaa denne Lyst til at kappes med andre Nationer og ved fredelig Idraet bidrage til at vise, at vor hen-
sigtsuende Sømandsstand ikke er helt død endnu.

Man lod til at være enig om, at Expeditionen maatte være lykkelig ved overhovedet at være sluppet derfra med Livet, og dermed ophørte selvfølgelig al videre Tale om den Sag.